

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА
ЦЕНТЪР ЗА МАГИСТЪРСКО ОБУЧЕНИЕ
КАТЕДРА „ФИНАНСИ“

Приета от ФС (протокол №/ дата): 2/06.03.2020

УТВЪРЖДАВАМ:

Приета от КС (протокол №/ дата): 6/24.02.2020

Декан:

(доц. д-р Христина Благойчева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ФИНАНСОВО РЕГУЛИРАНЕ И НОРМАТИВНО СЪОТВЕТСТВИЕ“

ЗА СПЕЦ: „Финанси и иновации“; ОКС „магистър“ – дистанционно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 5 за СС и СНУ, 6 за ДНДО

СЕМЕСТЪР: 10 за СС и СНУ, 12 за ДНДО

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 210 ч.; в т.ч. аудиторна 12 ч.

КРЕДИТИ: 7

РАБОТЕН ЕЗИК: български

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	12
В Т.Ч.:	
• ЛЕКЦИИ	6
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	6
	198
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	
В Т.Ч.:	
• КОНСУЛТАЦИИ	6
• САМОПОДГОТОВКА	192

Изготвили програмата:

1. ....
(доц. д-р Недялко Вълканов)

2. ....
(доц. д-р Любомир Георгиев)

Ръководител катедра: .....
„Финанси“ (проф. д-р Стефан Вачков)

I. АНОТАЦИЯ

Цел на дисциплината е осигуряване на базисни и специализирани знания в областта на финансовите регулации и нормативното съответствие. Лекционният курс е съобразен с най-актуалните процеси в сферата на финансовия надзор, настъпили след кризата от 2007-2008 г. Разгледани са спецификите на финансовото регулиране, регулаторната инфраструктура и инструментариум, вариантите за позициониране на надзорните институции, съвременните макропруденциални регулаторни подходи. Специално внимание се отделя на осигуряването на ефективно нормативно съответствие (compliance), както и на актуалната тенденция към иновиране на регулаторния процес чрез обвързването му с високотехнологичната сфера в лицето на специализираните доставчици на регулаторна (RegTech) и надзорна (SupTech) експертиза. Обръща се внимание и на масово налагащите се политики и инициативи от сферата на корпоративната социална отговорност, разгледани в ролята им на подтик към по-ефективна и осъзната саморегулация.

Курсът формира компетентност за същността на финансовото регулиране и осигуряването на нормативно съответствие от страна на отделните финансови институции, заедно с познаване на съвременните тенденции в тази насока.

Получените знания и умения имат практическо приложение в работата на ангажираните с осигуряването на нормативно съответствие и осъществяването на вътрешна контролна дейност, експертите в областта на външния и вътрешен одит, финансовите мениджъри, експертите по контрол на риска, както и специалистите от регулаторните и надзорни агенции на финансовия сектор.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ
1.	Специфики на финансовото регулиране
1.1.	Предпоставки за регулиране на финансовия сектор
1.2.	Цели на финансовото регулиране
1.3.	Базисен регулаторен инструментариум
1.4.	Специфични регулаторни дейности
2.	Регулаторна инфраструктура
2.1.	Компоненти на регулаторната инфраструктура
2.2.	Глобални регулаторни стандарти
2.3.	Институционална структура на финансовото регулиране
2.4.	Варианти за регулаторно позициониране
2.5.	Регулиране на микро- и макроравнище
3.	Посткризисно регулаторно преформатиране
3.1.	Регулаторният провал и глобалната финансова криза от 2007-2008 г.
3.2.	Новата значимост на системния риск
3.3.	Регулаторни реформи в САЩ и ЕС
4.	Европейска система за финансов надзор

4.1.	Единен надзорен механизъм в ЕС
4.2.	Европейски съвет за системен риск (ESRB)
4.3.	Европейски банков орган (ЕВА)
4.4.	Европейския орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване (ЕЮРА)
4.5.	Европейския орган за ценни книжа и пазари (ESMA)
5.	Нормативно съответствие (compliance) във финансовите институции
5.1.	Същност и еволюционно развитие на compliance проблематиката
5.2.	Функцията compliance
5.3.	Компетенции в сферата на compliance
6.	Compliance позициониране
6.1.	Варианти и подходи за организация на compliance дейността
6.2.	Значимост и роля на compliance комитетите
6.3.	Интегритет в рамките на общата рамка за риск мениджмънт
7.	Високотехнологични решения в сферата на финансовото регулиране
7.1.	Технологични иновации в помощ на финансовото регулиране
7.2.	Коопериране с компаниите от RegTech сектора
7.3.	SupTech или визията за високотехнологичните регулатори
8.	Саморегулиране на финансовия сектор
8.1.	Същност на саморегулацията
8.2.	Равнища на саморегулация
8.3.	Саморегулаторни практики и стандарти
9.	Бизнес етика и обществена отговорност
9.1.	Политики в сферата на корпоративната социална отговорност
9.2.	Основни компоненти на корпоративната етична програма
9.3.	Кодекси за поведение и професионално-етични кодекси
9.4.	Механизми за докладване на нередности

III. МЕТОДИ НА ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ¹

Учебни ресурси. За подготовката по дисциплината студентите могат да ползват: електронни лекционни материали; електронно учебно помагало; мултимедийни презентации в допълнение към някои от темите, аудио и видео материали, както и допълнителни материали, качени на платформата за дистанционно обучение.

Учебни дейности. Обучението по дисциплината включва предоставяне на пълен комплект електронни учебни материали по всяка тема, възможност за дистанционно изготвяне на задание за текущ контрол, както и осигуряване на обратна връзка със студентите чрез платформата за електронно обучение.

¹ Методите за подготовка и провеждане на обучение се представят в съответствие с утвърдената Инструкция за разработване на учебна програма за дисциплина в дистанционна форма на обучение на Икономически университет – Варна.

IV. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Електронен тест	1	30
1.2.	Изготвяне на индивидуално задание за текущ контрол	1	68
Общо за семестриален контрол:		2	98
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (присъствен тест, включващ отворени и затворени въпроси)	1	100
Общо за сесиен контрол:		1	100
Общо за всички форми на контрол:		3	198

V. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронни учебни материали по дисциплината „Финансово регулиране и нормативно съответствие“, публикувани в платформата за дистанционно обучение на ИУ – Варна.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Вълканов, Н. (2019). Compliance в помощ на финансовото регулиране, Варна: Наука и икономика.
2. Вълканов, Н. (2018). RegTech и SupTech - високотехнологичните иновации в сферата на финансовото регулиране // Известия на Съюза на учените - Варна. Серия „Икономически науки“, бр 7, т. 2, с. 44 – 54.
3. Вълканов, Н. (2018). Тенденцията към гранулиране или новата визия за нефинансовите рискове // Известия на Съюза на учените - Варна. Серия „Икономически науки“, бр. 7, т. 2, с. 34 - 43.
4. Георгиев, Л., Н. Вълканов. (2014). Финансово посредничество, Варна: Стено.
5. Допълнителни електронни учебни материали по дисциплината „Финансово регулиране и нормативно съответствие“, в платформата за дистанционно обучение на ИУ – Варна.
6. Andenas, M., Chiun, Jr. (2013). The Foundations and Future of Financial Regulation: Governance for Responsibility.
7. Auer, R. (2019). Embedded Supervision: How to Build Regulation into Blockchain Finance, Bank for International Settlements.
8. Bank for International Settlements (2005). Compliance and the Compliance Function in Banks, Basel.
9. Bank for International Settlements (2011). The Internal Audit Function in Banks.
10. Bank for International Settlements (2012). Core Principles for Effective Banking Supervision.

11. Mills A., P. Haines (2015). Essential Strategies for Financial Services Compliance. Second Edition. United Kingdom: Wiley.
12. Steinberg, R. (2011). Governance, Risk Management, and Compliance: It Can't Happen to Us - Avoiding Corporate Disaster While Driving Success, John Wiley & Sons.
13. Valkanov, N. (2019). Mitigation of Regulations Burden in Financial Sector by Application of High Tech Solutions // Economics and Management [Икономика и управление], Vlagoevgrad: South-West Univ. Neofit Rilski. Fac. of Economics, Vol. XVI, Issue 1, pp. 19 - 30.
14. Valkanov, N. (2019). Smart Compliance or How New Technologies Change Customer Identification Mechanisms in Banking // Икономика и компютърни науки, Варна: Знание и бизнес, брой 2, с. 12 – 19.